

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ТА БІЗНЕС-МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

О.В. Рудінська, к.е.н., доцент

Ю.О. Рудомьтова, магістрантка

Одеський національний університеті ім. І. Мечнікова, м. Одеса

Інвестиційний менеджмент як ефективний механізм залучення та управління інвестиційними ресурсами методологічно вмикає процеси і бізнес-планування, і бізнес-моделювання.

Науковці дискутують з приводу, яким чином побудова фінансової бізнес-моделі та розробка бізнес-плану корелюють між собою. Бізнес-модель надає відповідь про вектор стратегічного розвитку підприємства на підставі ґрунтовного багатофакторного управлінського аналізу, що базується на фінансово-економічних показниках діяльності підприємства. Бізнес-план - це техніко-економічне обґрунтування діяльності підприємств у ринкових умовах, програма його діяльності; він характеризує модель підприємства в майбутньому. Він складається для діючого підприємства, нового виду діяльності або продукції, для нового підприємства. Він потрібен керівникові фірми, акціонерам, інвесторам.

На думку Ненно І.М, яка доводить, що моделювання бізнес-процесів - це ефективний метод оптимізації діяльності будь-якого підприємства, мінімізації ризиків, що виникають на різних етапах діяльності. Цей метод дозволяє дати вартісну оцінку кожному процесу відокремлено та усім бізнес-процесам в сукупності з урахуванням ефекту синергії. Бізнес-модель - це формалізований (графічний, табличний, текстовий, символічний) опис бізнес-процесів [1].

За функціональною ознакою Л. Фролова виокремлює вісім бізнес-моделей. Т. Мелон, П. Уейл, Р. Лай, В. Д'Арсо, Дж. Херман, Т. Апель, С. Вурнер [1] вважають, що бізнес-моделі можна класифікувати за відповідями на два питання: які активи залучені в бізнес; які права на ці активи продаватимуться. За цими критеріями створено 16 архетипів бізнес-моделей.

Таким чином, у визначенні термінології і фінансової бізнес-моделі, і бізнес-планування є спільні риси, але ми відзначимо і відмінності. Мета бізнес-плану - визначити ефективність пропонованого бізнесу. Для цього в структурі бізнес-плану необхідно відобразити: 1) загальну потребу в інвестиціях; 2) джерела фінансування; 3) план доходів і витрат; 4) баланс грошових витрат і надходжень; 5) потреба в оборотному капіталі; 6) термін окупності проекту; 7) маркетинговий аналіз; 8) аналіз ризиків проекту.

Фінансова бізнес - модель - це інструмент економічного та інвестиційного оцінювання бізнес-проекту, в якому дається економічний розрахунок бізнес-ідеї, починаючи від обсягу активів, кадрів і коштів, необхідних для реалізації проекту, і закінчуючи показниками фінансової віддачі цих вкладень і періоду повернення вкладених ресурсів [2].

Але ж бізнес-модель прогнозує декілька сценаріїв розвитку проекту і обраховує його рентабельність в залежності від зміни ключових параметрів за проектом: обсягу і цін продажів, операційних витрат, факторів ризику та інвестиційного бюджету. Таким чином, підготовлена фінансова модель - це незамінний інструмент, що забезпечує чітке розуміння економіки планованого бізнесу і його перспектив, який дозволяє проводити оперативний аналіз реалізації проекту. Водночас бізнес-модель є базисом для пошуку інвестора або залучення боргового фінансування.

Як правило, фінансові моделі розробляються в програмному середовищі Excel, тому в результаті роботи інвестор отримує повністю автоматизований документ з відкритими формулами, який згодом зможе самостійно коригувати в разі виникнення нових показників та зміни параметрів і даних при реалізації проекту [3].

Таким чином, бізнес-планування можна розглядати, як складову частину бізнес-моделювання, як показано на рис. 1

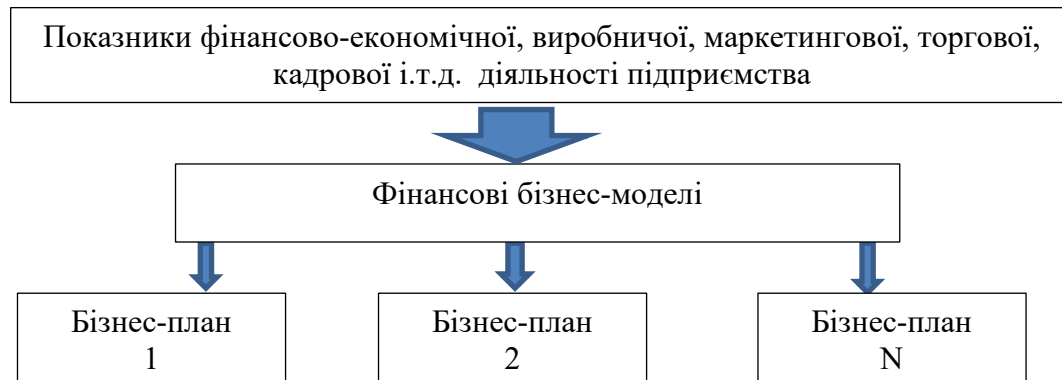

Рисунок 1 – Кореляція фінансової бізнес-моделі та бізнес-планування
(джерело: власна розробка)

Аналіз практики бізнес-планування та бізнес - моделювання дозволяє виділити наступні рекомендації щодо підвищення ефективності стратегій інвестиційного менеджменту:

- 1) зменшити жорсткість і схематичність моделей, посилити їх конкретність і наближеність до практики;
- 2) розробляти кілька моделей з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх факторів;
- 3) орієнтувати моделі на досягнення ключових кінцевих результатів;
- 4) поступово відходити про політики виштовхування товару на ринок до політики ринкової орієнтації виробництва;
- 5) доводити деталізацію моделей до опису завдань конкретним виконавцям;
- 6) постійно орієнтувати збутову діяльність на зниження витрат на одиницю кінцевого продукту;
- 7) передбачити в моделі елементи контролю і стимулювання виконавців.

У підсумку слід відмітити, що процедуру та методики бізнес-планування слід розглядати, як методологічну складову бізнес-моделювання. В сучасному просторі швидких змін та високих ризиків, стратегія інвестиційної діяльності обов'язково повинна бути описана обраною бізнес-моделлю. Відповідно бізнес-моделі розробляється бізнес-план проекту чи бізнес-процесу, який формалізує інвестиційну стратегію та дозволяє реалізувати контрольну функцію менеджменту через розрахунки відповідних фінансово-економічних показників інвестиційної діяльності.

Література:

1. Ненно І. М. Створення дієвих бізнес-моделей розвитку морських портів: макрополітичні та мікроекономічні аспекти : монографія / І. М. Ненно. – Краматорськ : ДДМА, 2017. – 474 с.
2. Масленніков ЄІ. Побережець ОВ. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління результатами діяльності підприємства. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління // Т. 15, вип. 1 (32), 35-49 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/9438>
3. Рудінська О.В., Шеремет А.І. Ефективний менеджмент як невід'ємний компонент конкурентоспроможності. Другі економікоправові студії : матеріали Всеукр. наук.практич. конф. молодих вчених (Одеса, 10 жовт. 2019 р.). - Одеса: Фенікс, 2019. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/26164>